

Η ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΑΜΕΣΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΣΙΤΗΡΩΝ*

ΥΠΟ ΔΗΜ. Κ. ΣΑΝΤΗ

Α'.

Ἡ δασμολογικὴ προστασία τῶν σιτηρῶν.

Ι. Ἡ δασμολογικὴ προστασία τῶν σιτηρῶν δὲν συναντᾷ παρ' ἡμῶν τόσας μεγάλας δυσχερείας, ὥπως εἰς τὰς μάλλον βιομηχανικὰς χώρας, ἕνεκα τοῦ δεδηλωμένου γεωργικοῦ χαρακτήρος τοῦ Κράτους μας. Διότι, ἡ μὲν ἀξία τῶν γεωργικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν προϊόντων ἀποτελεῖ σχεδὸν τὰ 88 ο)ο τῆς συνολικῆς ἀξίας τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς μας, ὡς ἐπὶ ἀγροτικὸς πληθυσμὸς ἀποτελεῖ τὰ 65 ο)ο τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῆς χώρας.

Δὲν ἐμφανίζεται παρ' ἡμῶν σοβαρὸν ζήτημα στενῆς συσχέτισως καὶ ἀλληλεπιδράσεως δασμῶν, ἡμερομισθίων καὶ τιμῶν βιομηχανικῶν προϊόντων, ὡς εἰς τὰς βιομηχανικὰς χώρας ὅπου εἰσδήποτε τροποποιητῆ ἀύξεσιν τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν, ἀντανακλᾷ ἀμέσως καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων καὶ ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων.

Ἐνεκα τούτου καίσεται εὐκολωτέρᾳ παρ' ἡμῶν, ἡ ἀντιμετώπισις τῆς ἐπιβολῆς καὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν προστατευτικῶν δασμῶν ἐπὶ τῶν σιτηρῶν καὶ τῆς φορολογίας τῆς ἐγγελοῦ παραγωγῆς. Αὐτὸ δὲν σημαίνει πάλιν, ὅτι πρέπει νὰ παραβλέπωνται τελείως τὰ συμφέροντα τῶν

Βιβλιογραφία : *

H i t t i e r = Les problèmes actuels de l'agriculture 1923.

J u l e s M é l i n e : Le salut par la terre 1920.

A u g e L a r i b é : La production agricole : Revue d'économie politique 1924.

F r i t s B a a d e : Die neuen agrarischen Ideen εἰς I. Brentano Festsache 1925 σελ. 229.

B e c m a n n : Landwirtschaftliche Kreditpolitik 1926.

I. B. E s s l e n : Die Fleischversorgung des deutschen Reiches. Stuttgart 1922.

K. R i t e r : Die Einwirkung des Weltwirtschaftlichen Verkehrs auf die Entwicklung und den Betrag der Landwirtschaft 1924.

Εἰσήγησις εἰς τὸ ἀνώτατον Γεωργικὸν Συμβούλιον τῆς 26—30 Αὐγούστου ἐ. ε.

μεγάλων μαζῶν τῶν καταναλωτῶν καὶ δὴ τῶν λαϊκῶν, διὰ τὰς ὁποίας ὁ σίτος ἀποτελεῖ τὴν κυριωτέραν τροφήν.

Ἰπάρχουν ὁμοῦ παρ' ἡμῖν, σοβαρώτατοι λόγοι, σχετικοὶ μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἀνοτοχὴν τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ μας, μὲ τὴν κανονικὴν καὶ δημοτολογικὴν διαμόρφωσιν ὀρισμένων τμημάτων τῆς χώρας καὶ μὲ τὴν πολιτικογεωργικὴν θέσιν τῆς Ἑλλάδος ποῦ ἐπιβάλλουν εἰδικὴν στοργὴν καὶ προστασίαν διὰ τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν καὶ διὰ τὸν ἀγροτικὸν πληθυσμὸν ποῦ διαρκῶς ἀποφιλοῦται.

Οἱ λόγοι οὗτοι εἶναι: 1) Ἡ χειρίστη οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ μεγίστου μέρους τῶν ἀγροτῶν καὶ ἰδίως τῶν κατὰ τὰ τελευταία ἔτη ἀποκατασταθέντων ἀκτημόνων γηγενῶν καὶ προσφύγων.

2) Ἡ ἐπικινδύνως ἐξαπλωθεῖσα ἀσυφιλία, ἰδίως εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς τὴν Θεσσαλονίκην καὶ εἰς τὸν Πειραιᾶ, ὅπου γυξήθη ὁ πληθυσμὸς δυσανάλογως πρὸς πᾶσαν δυνατότητα ἐξευρέσεως ἐργασίας καὶ

3) Ἡ ἐπελγούσα ἀνάγκη δημιουργίας αὐτοαρκείας σιτηρῶν. Διὰ νὰ δυνηθῶμεν ν' ἀνασυντάξωμεν τὸ Κράτος μας ἐπὶ ἄλλων βάσεων καὶ διὰ νὰ δημιουργήσωμεν εὐνοϊκοὺς ὅρους διαβιώσεως ἡμῶν καὶ μετὰ τῶν βαλκανικῶν Κρατῶν καὶ μετὰ τῶν ἄλλων Κρατῶν πρέπει νὰ ἐπιτύχωμεν αὐτάρκειαν σιτηρῶν. Ἡ πολυετής πικρὰ πείρα τοῦ μεγάλου πολέμου, ἔπεισε τὰ πλείστα Κράτη τῆς Εὐρώπης καὶ ἰδίως ἡμᾶς, περὶ τῆς μεγίστης σπουδαιότητος τῆς αὐτοαρκείας τῶν σιτηρῶν.

Τόσον πολὺ συνεζητήθη καὶ συζητεῖται ἀκόμη καὶ ἀποδίδεται μεγίστη σπουδαιότης εἰς τὴν αὐτάρκειαν τῶν σιτηρῶν, ὥστε ἐδῆ δημιουργήθη καὶ κοσμοθεωρία (Weltanschauung) αὐτῆς.

Ἡ κοσμοθεωρία δὲ τῆς αὐτοαρκείας ἐνισχύεται διαρκῶς διότι ἐξυπηρετεῖ α) τοὺς ἐθνικιστὰς τοὺς ἐλπίζοντας καὶ πιστεύοντας εἰς μίαν Revanche, διότι ἡ αὐτάρκεια σιτηρῶν ἀποτελεῖ τμῆμα τοῦ ὅλου οἰκονομικοῦ ἐξοπλισμοῦ, δι' ἕνα προσεχῆ πόλεμον καὶ β) καὶ αὐτοὺς τοὺς εἰρηνοφίλους οἱ ὅποιοι εἰς τὴν αὐτάρκειαν καὶ ἰδίως τῆντων σιτηρῶν, διαβλέπουν τὴν ἑγγύησιν, ὅτι ἕνας εἰρηνικὸς λαὸς δὲν θὰ δύναται νὰ ἐκδιάζεται εὐκόλως, ἀπὸ ἕνα κατὰ ξηρὰν καὶ ἰδίως κατὰ θάλασσαν ἰσχυρὸν ἀντίπαλον. Τὸ σύνθημα τῆς αὐτοαρκείας τὸ ὅποιον σημαίνει «κάτω ἡ πείνα» ἰσοδυναμεῖ διὰ τοὺς εἰρηνοφίλους ὅπως τὸ σύνθημα «κάτω ὁ πόλεμος» διότι διὰ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς αὐτοαρκείας τῶν σιτηρῶν θ' ἀποφεύγεται εὐχερέστερον ὁ πόλεμος.

Ἡ δημιουργία αὐτοαρκείας τῶν σιτηρῶν εἶναι πολιτικῶς ἐπιβεβλημένη, διότι ὅπως καταβάλλεται τῶρα προσπάθεια μονοπωλιακῆς κατεσχῆς τῶν πρώτων ὀλῶν, θὰ ἔλθῃ ἡμέρα ποῦ ἡ ἰδίᾳ προσπάθεια θὰ καταβληθῇ καὶ διὰ τὴν μονοπωλιακὴν κατοχὴν τῶν σιτηρῶν καὶ γενικῶς

των ειδών διατροφής και επομένως πολιτικοοικονομική πρόνοια επιβάλλει την επίτευξιν εθνικών έργων αύξήσεως της παραγωγής και δη της αυταρκείας των σιτηρών. Ἡδη ἡ Μεγάλη Βρετανία προσπαθεῖ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς σιτηρὰ μόνον μὲ τὴν παραγωγὴν τῶν κτήσεών της, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ νὰ ἀποφύγῃ ἐν ἐνδεχομένη περιπτώσει τὴν ἐξάρτησίν της ἀπὸ ἄλλας χώρας, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ νὰ συνδέσῃ τὰς κτήσεις της στενότερον πρὸς τὴν Μητροπόλιν.

II. Αἱ μετὰ τὸν μέγαν πόλεμον δημιουργηθεῖσαι συνθήκαι ἠνάγκασαν τὰ πλείστα Κράτη νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὸ ἰδεώδες τοῦ παλαιοῦ προστατευτικοῦ οὐσιήματος. Εἶναι δὲ τοῦτο «Μερίτη ἀπόδοσις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, καὶ ἀντάρξια διὰ δασμολογικοῦ ἀποκλεισμοῦ τοῦ ἑξωτερικοῦ συναγωνισμοῦ». Τὴν ἀποφιν ταύτην καὶ τὰ μέσα ταῦτα ὑποστηρίζουν σχεδὸν ὅλοι οἱ εἰδικοί οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὰ γεωργοοικονομικὰ προβλήματα καὶ τὰ ζητήματα διατροφῆς. Ὁδῶ πλὴν τῆς διὰ τεχνικῶν μέσων αύξήσεως τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς ἀπαιτεῖται καὶ δασμολογικὴ προστασία τῶν γεωργικῶν προϊόντων. Δασμὸς ὅμως ἐπὶ τῶν σιτηρῶν δὲν σημαίνει καθόλου ἀποκλεισμὸν εἰσαγωγῆς. Ἀπ' ἐναντίας καθορισμὸς τοιοῦτου ἢ τοιοῦτου δασμοῦ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέσον ἐπιωφελοῦς διακανονισμοῦ τῆς ἐμπορικῆς πολιτικῆς κατὰ τὴν σύναψιν ἐμπορικῶν συνθηκῶν καὶ ἴσως παρ' ἡμῖν πρὸς διευκόλυνσιν ἐξαγωγῆς τῶν γεωργικῶν προϊόντων μὲς (κλπνοῦ, σταφίδος κτλ.). Διὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν ὅμως τὴν ἐγχώριον παραγωγὴν ἀπὸ τὸν συναγωνισμὸν τῶν ξένων σιτηρῶν, δὲν πρέπει μόνον νὰ πολεμήσωμεν τὴν εὐθηνειάν του, δι' ἐπιβολῆς δασμοῦ εἰσαγωγῆς ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ νὰ βελτιώσωμεν καὶ τὴν ποιότητα τῶν ἐγχωρίων σιτηρῶν, διότι τὰ ξένα σιτηρὰ συναγωνίζονται τὰ ἐγχώρια καὶ μὲ τὴν ἀσύγκριτον ὑπεροχὴν τῆς ποιότητός των.

Ἐπὶ πλέον ἀπὸ τὴν αὐξήσιν τῶν δασμῶν ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων σιτηρῶν, ἐπιωφελοῦνται ἰδίως μόνον οἱ ἀγρόται οἱ πωλοῦντες σιτηρὰ δηλαδὴ οἱ παράγοντες περισσότερα ἀπὸ ὅτι χρειάζονται διὰ τὴν διατροφήν των καὶ διὰ τὸν σπόρον τῆς ἐπομέντης καλλιεργείας, ἐνῶ οἱ ἔχοντες ἀνεπαρκεῖς γαίας δὲν ἐπιωφελοῦνται τόσον ἀπὸ τὴν δασμολογικὴν προστατευτικὴν πολιτικὴν. Ἴσως μᾶλλον βλάπτονται, διότι κατ' ἀνάγκην τὰ διάφορα εἶδη τὰ ὅποια αὐτοὶ χρειάζονται ὑπερτιμῶνται συνεπεία τῶν δασμῶν. Τὰ συμφέροντα αὐτῶν θὰ ἐξυπηρετοῦνται μᾶλλον μὲ φερολογικὰς ἐλαφρύνσεις.

Ὁ προστατευτικὸς δασμὸς ἐπὶ τῶν σιτηρῶν αύξάνει τὴν τιμὴν καὶ αὐτῶν τῶν γαιῶν καὶ κεφαλοποιῶν αὐτῆν, προσφέρει οὕτω ὄφρον εἰς τοὺς γαιοκτῆμονας τοὺς διαθέτοντας περίσσειαν γαιῶν καὶ δυναμένους συνεπεία τούτου νὰ ἐκποιῶν μέρος αὐτῶν, ἐν ᾧ ὁ ἀγρότης ὁ ἔχων κλη-

ρον 20—70 στρεμμάτων, ἀνεπαρκῶν καὶ διὰ αὐτὴν τὴν συντήρησίν του, δὲν δύναται νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς τοιαύτης ὑπερτιμήσεως, εἰμὴ μόνον πρὸς ἐξέυρεσιν μεγαλύτερου θανείου, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀξίας τῶν γαιῶν του δὲν λαμβάνεται σχεδὸν ὅπ' ἔψει ἢ ἐπαλθοῦσα ὑπερτίμησις, διότι εἶνε δύσκολος ἡ ἐξακρίβωσις τῆς ἀγοραίας ἀξίας των.

Μόνον οἱ προστατευτικοὶ δασμοὶ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν δὲν προκαλοῦν αὐξησιν παραγωγῆς, διότι αἱ καλαὶ γαῖαι δὲν ἐπωφελοῦνται ἀπ' αὐτοῦς, ἐκτὸς ἂν δημιουργηθοῦν εὐνοικοὶ ὄροι καλλιέργειας καὶ τῶν χειροτέρων γαιῶν, διότι εἶνε δυνατὸν νὰ προκαλῆται διαρκῶς αὐξησις τῆς παραγωγικῆς δυνάμεως τῶν ἀγρῶν διὰ τοὺς πλείστους τῶν παραγωγῶν, ἂν οἱ προστατευτικοὶ δασμοὶ δὲν συνοδεύωνται,

1) Ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν ὀργάνωσιν τοῦ ἐμπορίου τῶν σιτηρῶν, ἰδίως διὰ τῆς συσσωρεύσεως καὶ ἐναποθηκεύσεως αὐτῶν εἰς κοινὰς ἀποθήκας καὶ τῆς χονδρικῆς ἐμπορίας αὐτῶν καὶ

2ον) Ἀπὸ τὴν τεχνικὴν βελτίωσιν τῆς καλλιέργειας τῶν σιτηρῶν.

Ἐὰν δὲν ἐπακολουθήσουν ταῦτα, οἱ προστατευτικοὶ δασμοὶ εἶνε ἄωρον ἄδωρον διὰ τὴν πλειονότητα τῶν ἀγροτῶν.

Ὅταν ὁμως ἐπὶ πλέον δὲν ὑπάρχει συγκοινωνία καὶ τὰ μέσα μεταφορᾶς ἐκ τῶν παραγωγικῶν περιφερειῶν πρὸς τὰ κέντρα ἐμπορίου καὶ κατανάλωσως, εἶνε ἀνύπαρκα ἢ τελείως ἀνεπαρκῆ, ἢ τὰ κόμιστρα εἶνε ὑψηλά, ὡς συμβαίνει παρ' ἡμῖν, τότε οἱ δασμοὶ καθίστανται καὶ χαρακτηρισικοὶ δι' ὀρισμένους παραγωγούς. Εἰδικῶς ἀπὸ τοιούτους δασμοῦς ὀφελοῦνται ὀρισμέναι ἐπαρχίαι εὐρισκόμεναι πλησίον κέντρων ἐμπορίου, ὅπου καὶ συναγωνίζονται τὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγόμενα σιτηρά, διότι ἡ μεταφορά των ἐκεῖ εἶνε εὐκολος καὶ εὐθηγῆ, ἐνῶ αἱ ἀπομακρυσμένοι καὶ στερούμεναι συγκοινωνίας ἐπαρχίαι, εὐτε κἂν νὰ διανοηθοῦν δύνανται συναγωνισμὸν πρὸς τὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγόμενα σιτηρά.

Γενικῶς ἡ δασμολογικὴ προστασία δὲν προσφέρεται πρὸς ὅλους τοὺς γεωργοὺς ὡς συμβαίνει μὲ τὴν προστασίαν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων, τῆς ὁποίας ἐπωφελοῦνται πάντες οἱ βιομήχανοι.

III. Ἡ παρ' ἡμῖν μέχρι σήμερον ἐφαρμοσθεῖσα προστατευτικὴ πολιτικὴ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν, δὲν ἀπέβλεπεν εἰς τὴν αὐξησιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς καὶ τὴν ἐξύψωσιν τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν μέχρι τοῦ ἐπιπέδου τῶν διεθνῶν τιμῶν, ἀλλὰ εἶχε μόνον ταμειακὸν χαρακτῆρα. καὶ διὰ τοῦτο οὐδεμία βελτίωσις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς μας ἐπιχολούθησε.

Παρ' ὅλας ὁμως τὰς ἀνωμαλίας τὰς παρατηρουμένας παρ' ἡμῖν. καὶ ἰδίως παρὰ τὴν ἔλλειψιν εὐθηγῆς καὶ πυκνῆς συγκοινωνίας, εἶνε

ανάγκη νά επιβληθοῦν προστατευτικοὶ δασμοὶ ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς ξένων σιτηρῶν, οἱ ὅποιοι ἔστω καὶ διὰ σχετικῆς ἐξυψώσεως τῶν τιμῶν τῶν ἐγχωρῶν σιτηρῶν, ἐν συγκρίσει μὲ τὰς διεθνεῖς τιμὰς αὐτῶν θὰ ἐξυψώσουν κατὰ τι τὴν τιμὴν τῶν σιτηρῶν μας καὶ συνεπῶς θὰ βελτιώσουν τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἀγρότου, τὸ ὅποιον εἶνε τόσον ἄνισον πρὸς τὰς καταδραλομένας ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίας καὶ δαπάνας.

Ἐκτὸς τῆς ἐπιβολῆς δασμῶν ἀπαιτεῖται καὶ καθορισμὸς μικρῶν εἰσαγωγικῶν δασμῶν ἐπὶ τῶν εἰδῶν τῶν ἀναγκαιοῦντων εἰς τὴν ἀγροτικὴν τάξιν, διότι οὕτω θὰ συμπληρῶνται τὸ κατώτερον ὄριον τῆς τιμῆς τοῦ ἐγχωρίου σίτου, σάκκις ἢ μεγαλειτέρα ἀξία πρὸς τὴν ὅποیان ἀποβλέπει ὁ προστατευτικὸς δασμὸς, ἕνεκα τῶν παρατηρουμένων παρ' ἡμῖν ἀνωμαλιῶν, δὲν ἤθελε προστεθῆ ὀλόκληρος εἰς τὴν τιμὴν του.

Συγκεφαλαιουόντες τ' ἀνωτέρω περὶ δασμολογικῆς προστασίας τῶν σιτηρῶν ἐν Ἑλλάδι, φρονούμεν ὅτι πρὸς βελτίωσιν τῆς τιμῆς τῶν ἐγχωρῶν σιτηρῶν καὶ πρὸς ὠθησιν εἰς μεγαλειτέραν ἐπίδοσιν εἰς τὴν καλλιέργειαν αὐτῶν ἀπαιτοῦνται.

1) Δασμοὶ ὄχι ταμειακοῦ χαρακτήρος, ἀλλὰ προστατευτικοὶ τῶν ἐγχωρῶν σιτηρῶν καὶ τῆς βελτιώσεως τῆς τιμῆς των μέχρι τοῦ ἐπιπέδου τῶν διεθνῶν τιμῶν.

2) Ὀργάνωσις τοῦ ἐμπορίου τῶν σιτηρῶν.

3) Ἔργα συγκοινωνίας καὶ χαμηλὰ κόμιστρα διὰ τὰ σιτηρὰ καὶ τὰ λιπάσματα καὶ

4) Μικροὶ εἰσαγωγικοὶ δασμοὶ ἐπὶ τῶν εἰδῶν τῶν ἀναγκαιοῦντων εἰς τοὺς ἀγρότας (σάκκων, γεωργικῶν μηχανῶν, πετρελαίου) καὶ ἀτελῆ εἰσαγωγῆν σπόρων καὶ λιπασμάτων.

Σπουδαῖον βῆμα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην ἀποτελεῖ τὸ τελευταίως τεθὲν εἰς ἐφαρμογὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας σύστημα, διὰ καθορισμὸν δασμοῦ, τρόπου ἐμπορίας καὶ ἐξαγορᾶς τοῦ σίτου ὑπὸ τῶν ἀλευροβιομηχανῶν, τὸ ὅποιον βελτιούμενον κατὰ τὰς ἐλλείψεις τὰς ὅποιας ἐνδεχομένως θὰ περυσιάσῃ ἢ πρώτη ἐφαρμογῆ του, θὰ χρησιμεύσῃ ὡς πρώτη βῆσις καθορισμοῦ τῆς κοινοτικῆς τιμῆς τοῦ σίτου, πρὸς μεγίστην ὠφέλειαν τῆς γεωργίας τῆς χώρας καὶ τῆς βελτιώσεως τῆς οἰκονομικῆς ἀντοχῆς τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ τῆς, ἀπὸ τὴν εὐμερίην τοῦ ὅπου ἐξαρτᾶται καὶ ἡ τοιαύτη ὀλοκλήρου τοῦ Κράτους.

Τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι προτιμότερον τῆς μονοπωλιακῆς διαχειρίσεως τοῦ ἐμπορίου τῶν σιτηρῶν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἢ τῆς ἐπιβολῆς μεγάλων καὶ ἀπεγορευτικῶν δασμῶν ἐπὶ τῶν ξένων σιτηρῶν.

Β'.

Ἡ ἄμεσος φορολογία τῶν σιτηρῶν καὶ ἰδίως τοῦ σίτου.

Ι. Ἐκτὸς τῆς δασμολογικῆς προστασίας πρέπει νὰ ἐπιδειχθῇ διὰ τὰ σιτηρὰ καὶ ἰδίως διὰ τὸν σίτον, πᾶσα φορολογικὴ ἐπιείκεια, διότι οὕτω θὰ δημιουργήσωμεν εὐνοϊκωτέρους ὄρους, πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιεικωμένης αὐταρκειᾶς τῶν σιτηρῶν.

Ἐπιβάλλεται δὲ ἰδιαίτερα εὐνοία ὑπὲρ τοῦ σίτου, καὶ τῶν δημητριακῶν ἐν γένει :

1) Διότι εἶναι μειονεκτικὴ ἡ θέσις τῶν σιτηρῶν ἐν Ἑλλάδι, ἔνεκα τῶν δυσμενῶν μετεωρολογικῶν ἔρων τῆς καλλιέργειας αὐτῶν καὶ

) Διότι τὰ μὲν παραγόμενα ἐν Ἑλλάδι σιτηρὰ δὲν ἐπαρκοῦν διὰ τὴν διατροφήν τοῦ πληθυσμοῦ μας, τὰ δὲ ἐξαγόμενα γεωργικὰ προϊόντα μας (σταφίς, καπνός, σύκα κτλ.), τὰ ἰσοσκελιζόντα τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ξένων σιτηρῶν, ἐπειδὴ δὲν ἀποτελοῦν ἀπαραίτητον τροφήν, δὲν θὰ ἔχουν ἐπ' ἀπειρον ἀσφαλῆ κατανάλωσιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν καὶ συνεπῶς πάντοτε θὰ ἐγκυμονῆται ἡ κρίσις τῆς καταναλώσεως αὐτῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ ἡ κρίσις τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας μας ἐν τῷ ἐσωτερικῷ.

Διὰ τοῦτο εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ τροποποιηθῇ καὶ μάλιστα νὰ βελτιωθῇ τὸ δυσμενὲς τοῦτο ἰσοζύγιον ἐξαγωγῆς καὶ εἰσαγωγῆς γεωργικῶν προϊόντων. Τοῦτο δὲ θὰ ἐπιτευχθῇ μόνον διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς τῶν σιτηρῶν παρ' ἡμῖν καὶ ἰδίως τοῦ σίτου.

Ἄντι τῆς αὐξήσεως ταύτης ἔμως, κατὰ τὰς τελευταίας δημοσιευθείσας στατιστικὰς τὰς δημοσιευθείσας ὑπὲρ τοῦ Διευθυντοῦ Γεωργίας κ. Σ. Ἰεσομίδου, παρατηρεῖται μεγίστη δυσαναλογία αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς, τοῦ καπνοῦ, τοῦ βάμβακος καὶ τῶν γεωμήλων, ἐν συγκρίσει μὲ τὴν παραγωγὴν τοῦ σίτου.

Οὕτω, ἐνῶ ἡ παραγωγὴ τοῦ καπνοῦ ἠδξήθη κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος κατὰ 114 ο), τοῦ βάμβακος κατὰ 108 ο) καὶ τῶν γεωμήλων κατὰ 31 ο), ἡ παραγωγὴ τοῦ σίτου εἶνε ἐλάχιστη ἀνεληθούσα μόνον εἰς 2,9 ο). Ἡ δὲ σύγκρισις τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς καὶ τῆς βρώμης εἶνε ἐπίσης δυσμενὴς διὰ τὸν σίτον, διότι εἶνε μόνον 1,7 ο), ἐνῶ τῆς κριθῆς εἶνε 21,6 ο) καὶ τῆς βρώμης 25 ο).

Δυστυχῶς ἐν Ἑλλάδι ἔχομεν τὴν ἐλάχιστην κατὰ μέσον ἔρον κατὰ στρέμμα ἀπόδοσιν ἤτοι, 65 κοιλὰ, ἐνῶ ὁ μέσος ἔρος τῆς διεθνέως παραγωγῆς εἶνε 245 κοιλὰ κατὰ στρέμμα.

Ἐπικαλοῦμαι τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς, τοὺς γνωστοὺς εἰς πάντας, διὰ νὰ ἐνισχύσω τὰ ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς λήψεως ριζικῶν μέτρων φορο-

λογικής ελαφρόσεως τῶν ἀγροτῶν, διὰ τῶν ὁποίων καὶ μόνον θὰ ἐπι-
τύχωμεν τὴν ἀξίησιν τῆς παραγωγῆς.

II. Διὰ τὰ μὴ ἀνατρέξωμεν εἰς προγενεστέρας φορολογίας τῶν σι-
τηρῶν, αἱ ὁποῖαι οὐδὲν εἶχον κατευθυντήριον γραμμὴν γεωργικῆς
πολιτικῆς, ἢ φορολογία τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς παρ' ἡμῖν ὑπέστη
ἀπὸ τὸ 1919, ὅτε τὸ πρῶτον ἐφηρμόσθη ὁ Νόμος περὶ καθαρᾶς προσό-
δου, εἰς διάστημα ἑπτὰ ἐτῶν, μόνον ἐξ αἰτίας τῆς ἀνεπαρκείας τῆς
φοροτεχνικῆς ὑπηρεσίας τὰς ἐξῆς 6 τροποποιήσεις.

1) Τὸ 1919 ἐπεβλήθη ἡ φορολογία τῆς καθαρᾶς προσόδου.

2) Τὸ 1921 διὰ τοῦ Ν. 2647 ἐπεβλήθη ἡ φορολογία τῆς γεωργικῆς
παραγωγῆς.

3) Τὸ 1925 διὰ τοῦ Ν. 3336 ἐπεβλήθη ἡ στρεμματικὴ φορολογία.

4) Τὸ 1926 ἐπανήλθε πάλιν ἡ δεκάτη, ἡ ἐπὶ τὸ εὐχρότερον κλη-
θεῖσα, φορολογία ἐγγείου παραγωγῆς.

5) Διὰ τοῦ ψηφίσματος τοῦ Ἰουνίου τρέχοντος ἔτους ἐπεβλήθη ὁ
φόρος ἐπὶ τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς μὲ ποσοστὸν 5 ο) ἐπὶ τῶν συγ-
κομιζομένων προϊόντων, ὁ ὁποῖος μετὰ τῶν λοιπῶν δημοτικῶν φόρων
ἀνέρχεται εἰς 6 ο) ἐπὶ τῆς ἀκαθαροῦ παραγωγῆς, καταβλητέος εἰς
εἶδος ἢ εἰς χρῆμα διὰ τὰ εἰς σφιν ὑποκείμενα προϊόντα καθ' ἑκάστην
δὲ διανεμητὸς τρόπον βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου τούτου, ἀνα-
τεθέντος τοῦ ἔργου τούτου εἰς τὰς Κοινότητας καὶ τοὺς Συνεταιρισμοὺς
καὶ

6) Διὰ τελευταίου Νόμου, τῆς 26 Αὐγούστου, μετὰ τὸ τέλος
τῆς συγκομιδῆς, καὶ ἀφ' οὗ ἐπὶ δλόκληρον τὸ θέρος κατετυραννήθη ὁ
ἀγροτικὸς πληθυσμὸς, ἡλιετώθη τὸ ποσοστὸν τοῦ φόρου ἀπὸ 6 ο) εἰς
3 ο) ἐν συνόλῳ, παραμείναντος τοῦ ἴσου τρόπου βεβαιώσεως καὶ εἰσ-
πράξεως αὐτοῦ.

Τὸ φορολογικὸν ποσοστὸν τῶν 3 ο) εἰς τὴν ἀπλὴν ἐκδήλωσίν του
λαμβανόμενον, δὲν εἶναι ὑπερβολικὸν θὰ νομίζουσιν ἴσως πολλοί. Εἰς
τὴν πραγματικότητά ὅμως, εἶναι περὶ εἰσφοράρον καὶ ἀνέρχεται εἰς
15,5 ο). Ὅσῳ, ἂν λάβωμεν ὑπ' ἑσφιν, ὅτι ἡ μέση ἀπόδοσις ἑνὸς στρέμ-
ματος εἶναι παρ' ἡμῖν 65 ὀκάδας, αὐταὶ μὲ μέσην τιμὴν σίτου 6 δραχ.
κατ' ὀκτὴν ἀξίξουσιν 390 δραχμάς. Ἐὰν προσθέσωμεν εἰς ταύτας καὶ 25
δραχμάς τὴν ἀξίαν ἀχόρου ἔχομεν 415 δραχμάς.

Ἀπαραίτηται ὅμως δαπᾶναι καλλιεργείας ἑνὸς στρέμματος εἶνε :

- 1) Σπόρος 11 ὀκάδες X 6 = δρ. 66
- 2) Ἡμερομίσθια καλλιεργείας ἐν γένει καὶ τροφή ζώων > 100
- 3) Ἡμερομίσθια θεριστῶν καὶ τροφή αὐτῶν > 55
- 4) Ἀλώνισμα > 45

5) Φόρος ἀγροφυλακῆς	δρ. 10
6) Τόκος δανείου, ἀπαραιτήτου διὰ καλλιέργειαν 1 στρέμ. »	15
7) Φθορὰ ζώων καὶ ἐργαλείων »	25
8) Ἐν Θεσσαλίᾳ Θεσ. Ταμεῖον »	6.50
9) Φόρος 3 ο)ο ἐπὶ 415 δραχ. »	12.50

Σύνολον δραχ. 335.—

Ὅτω μένει καθαρὸν φορολογητέον ποσὸν 415—335=80 δραχ.

Ὁ δὲ φόρος 3 ο)ο ἀνέρχεται εἰς 12,5 ο)ο ἐπὶ 80 δραχ. ὑπερ ἰσοδυναμει μὲ 15.50 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Αὐτὸ ὅμως συμβαίνει ἐπὶ καλῆς ἐσοδείας, διότι 65 ἀκάδες κατὰ στρέμμα θεωρεῖται καλὴ ἐσοδεία. Ὅταν ἔμωσ εἶναι κακὴ ἐσοδεία, ὡς συμβαίνει κατὰ τὸ πλεῖστον, τότε ὁ φόρος ὄχι μόνον δὲν ἀφίνει κανένα κέρδος, ἀλλ' ἀφαιρεῖ καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ σπόρου.

Εἰς τ' ἀνωτέρω συμπεριληφθέντα ἐξοδα δὲν ὑπελογίσθησαν τὰ ἡμερομίσθια τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας τῶν γεωργῶν, οὗτα πᾶσα καταβολὴ ἰδιαιτέρων κόπων ἐκ μέρους αὐτῶν.

Καὶ ἤδη ἐρωτᾶται: Ἄφ' οὗ δὲν ὑπόκεινται εἰς ἄμεσον φορολογίαν ὁ ἐργάτης. (καὶ ἰδίως ὁ καπνεργάτης ὁ λαμβάνων ἡμερομίσθιον μέχρι 130 δραχ.) καὶ ὁ μικροβιοτέχνης, διατι ἐπιβάλλεται ἐπὶ τοῦ ἀγρότου φορολογία καὶ δὴ ἐπὶ τῆς ἀκαθαρίστου παραγωγῆς, καὶ φορολογεῖται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον αὐτῆ ἢ γλυσχροτάτη ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας του καὶ δὲν λαμβάνεται καθόλου ὑπ' ὄψει, τοῦλάχιστον ἔπως καὶ διὰ πάντα ἔμπορον ἔν περιθώριον, εἰ ἀπόθεσιν τῶν δανείων του, διὰ τὴν ἀγορὰν σπόρου, διὰ τὸ ἐλάχιστον ἔριον συντηρήσεώς του, καὶ τῆς οἰκογενείας του; Διατι τὸ κράτος, δὲν θέλει νὰ ἀφίση εἰς τὸν ἀγρότην ἔν περιθώριον ἀφορολόγητον, πρὸς βελτίωσιν τῆς καλλιέργειας του, ἔπως ἀφίγη ἀφορολόγητα τ' ἀποθέματα τῶν ἀνωτύμων Ἐταιριῶν; Τοῦλάχιστον ἂν δὲν ἐπιδειχθῆ φορολογικῶς ἰδιαιτέρη εὐνοια διὰ τὸν ἀγρότην, πρέπει νὰ τεθῆ οὗτος εἰς ἴσην μοτραν, μὲ τοὺς ἐργάτας καὶ τοὺς ἐπαγγελματίας.

Αἱ ἄλλαι τάξεις, φαντάζονται ὅτι οἱ ἀγρόται πραγματοποιοῦν μεγάλα κέρδη, ἀλλ' αὐτὸ συνέβαινεν ἴσως ποτὲ ὅταν ὑπῆρχον αἱ μεγάλαι ἰδιοκτησίαι καὶ αἱ μεγάλαι βουκαί. Αὗται ἔμωσ σήμερον ἀποτελοῦν ἐλάχιστην ἐξαίρεσιν.

III. Ἐκτὸς ὅμως τῆς ἐγγείου φορολογίας οἱ ἀγρόται ὑπόκεινται καὶ εἰς ἄλλας φορολογίας. Ἡ δὲ συνολικὴ φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις τῶν ἀγροτῶν εἶναι ἡ ἐξῆς.

Ἐπὶ προϋπολογισμοῦ ἐσόδων, 8.829 ἑκατ. τοῦ 1927—1928 εἰ Καλιτσουνάκι «Ἀρχεῖον» τόμ. 7 (1927) Δ'.

ἄμμοιο φόροι ἀνέρχονται εἰς 1,483 ἔκ.

Οἱ ὑπὸ τῶν ἀγροτῶν καταβαλλόμενοι φόροι εἶνε:

1) Φόρος ἐγγείου παραγωγῆς καπνεῦ,
ἐλαίου, σίτου σταφίδος κλπ. καὶ	}	610.2
2) Αἰγοπροβάτων κλπ.		40.

650.2 ἑκατ. ἤτοι 43,200

τῶν 1,483 ἔκ. ἀμέσων φόρων.

Τὸ 1926 — 27 ἐπὶ ἀμέσων φόρων 1,603 ἑκατ. οἱ φόροι ἐξ ἐγγείου παραγωγῆς καὶ αἰγοπροβάτων ἀνῆλθον εἰς 937,9 ἔκ. ἤτοι εἰς ποσοστὸν πλεόν τοῦ ἡμίσεως τῶν ἀμέσων φόρων.

Δὲν εἶναι ὅμως μόνον οἱ ἄμμοιο φόροι εἰ ἐπιβαρύνοντες γενικῶς τοὺς ἀγρότας. Καὶ οἱ ἄμμοιο φόροι βαρύνουν κατὰ τὸ πλεῖστον τὸν ἀγροτικὸν πληθυσμὸν τῆς χώρας. Διότι οὗτοι ἀποτελεῖ τὰ 2)3 τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ.

Πλὴν τῶν ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων, ὑπάρχουν εἰ δημοτικοὶ εἰ λιμανικοὶ, εἰ φόροι ἐξοποιίας κλπ. ἐπιβαρύνοντες ἐξ ἴσου τὸν ἀγροτικὸν πληθυσμὸν.

Δέον δὲ ἐπὶ πλεόν νὰ ληφθῆ ὑπ' ἔψιν, ὅτι εἰ πλεῖστοι τῶν φόρων καταναλώσεως (καπνεῦ, οἶνοπνεύματος κλπ.) δὲν ἐπιβαρύνουν μόνον τοὺς καταναλωτὰς ἀστοὺς ἢ ἀγρότας, ἀλλ' ἐπιπίπτουν ἐν πολλοῖς εἰς τοὺς παραγωγοὺς ἐγχωρίων γεωργικῶν προϊόντων, εἰ ὅποιοι εἰς νὰ εἰδρουν ἀγοραστὰς ἀναγκάζονται νὰ πωλοῦν εὐθηγέτερα αὐτὰ, διότι λόγῳ τῆς ἐπιβαρύνσεως διὰ τῶν φόρων καταναλώσεως, προκαλεῖται ἀκρίβεια τῶν γεωργικῶν προϊόντων δυσανάλογος πρὸς τὴν ἀγοραστικὴν ἰκανότητα τῶν καταναλωτῶν. Τοιαύτην ἐπίδρασιν ἀσκεῖ καὶ ἡ δικιμίτησις.

Συνεπεία ὅλων τῶν ἀνωτέρω ἐπέρχεται ὁ δεκατισμὸς τοῦ γεωργικοῦ εἰσοδήματος καὶ ἡ ἐμφανὴς καὶ ἡ ἀφανὴς φορολογία ἐξαντλοῦν τελείως τὸν ἀγροτικὸν πληθυσμὸν.

Συναφίζοντες τ' ἀνωτέρω περὶ ἀμέσου φορολογίας τῶν δημητριακῶν, φρονοῦμεν, ὅτι ὁ σίτος εἰδικῶς, λόγῳ τῆς πολλαπλῆς σπουδαιότητός του διὰ τὴν χώραν μας, ἐπρυπε ν' ἀπαλλαγῆ εἰς τινα εἴη τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως. Ἐφ' ἔσον τὰ ἔσοδα ἐκ τῆς φορολογίας του ἀποτελοῦν ἕνα ἀσήμαντον κονδύλιον διὰ τὸν προϋπολογισμὸν μας. τοῦτο εὐκόλως θὰ ἤδύνατο ν' ἀναπληρωθῆ διὰ δικαιότερας εἰσπράξεως τῆς καθαρᾶς προσόδου τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ τοῦ φόρου οἰκοδομῶν τῶν μεγάλων πόλεων.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ πλήρης ἀπαλλαγῆ τοῦ σίτου ἀπὸ τῆς φορολογίας προσκρούει δυστυχῶς εἰς τὴν φορολογικὴν δικαιοσύνην, τὴν ὅποιαν θὰ ἐπικαλεσθεῖν αἱ ἄλλαι τάξεις, αἱ ὅποιοι μ' ὅλα ταῦτα καὶ ἀναληθεῖς δη-

λώσεισιν ὑπεβάλλουν καὶ δυσαναλόγως φορολογοῦνται, προτείνομεν:

1) νὰ μείνῃ ἀφορολόγητος ἡ ἀξία τοῦ σπόρου.

2) Νὰ καθορισθῇ ἐλάχιστον ἔριον συντηρήσεως τοῦ ἀγρότου τὸ ὅποιον νὰ μένῃ ἀφορολόγητον καὶ 3) Νὰ ἐπιβληθῇ μόνον ἡ φορολογία τῆς καθαρᾶς προσόδου, μὲ ποσοστὸν 3 ο)ο—4 ο)ο ἢ ὅποια εἶναι ἡ μόνη δικαίαια καὶ σύμφωνος πρὸς νῆν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν τοῦ ἀγρότου φορολογίᾳ.

Δὲν προτείνομεν τὸν στρεμματικὸν φόρον διότι, ποικίλλει τόσον πολὺ ἡ μέση παραγωγή κατὰ στρέμμα εἰς τὰς διαφόρους ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος, ὥστε διὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ αὕτη, ἔπρεπε νὰ καθορισθοῦν ἀξιομετρούμενα ποσοστὰ φόρου ἀναλόγως τῆς εὐφορίας τῶν γαιῶν. Εἶναι δ' εὐδύητον εἶτι πλείεται ἀδικίαι θὰ προέλθουν ἐξ αὐτοῦ.

Ἐπίσης δὲν προτείνομεν τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἐφαρμοζομένου ἤδη συστήματος δεκάτης 3 ο)ο, διότι εἰς ὅσονδῆποτε μικρὸν ποσοστὸν ἂν καθορισθῇ τοῦτο, τὸ ποσοστὸν τοῦτο θὰ εἶναι πάντοτε ἀδικον.

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ συστήματος τῆς φορολογίας τῆς καθαρᾶς προσόδου, ἔχομεν βεβαίως ἀνάγκην ἐμπείρου φοροτεχνικοῦ προσωπικοῦ καὶ ἀκριθῶς εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον πρέπει νὰ στραφθοῦν αἱ προσπάθειαι τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν, καὶ ὅχι νὰ μεταβάλλουν διαρκῶς τὸ φορολογικὸν σύστημα διὰ νὰ καλύπτουν προσωρινὰς ταμειακὰς ἀνάγκας.

Ἐπιμένομεν ἰδίως εἰς τὴν ἐπιβολὴν ἐλαχίστης φορολογίας ἐπὶ τῶν σιτηρῶν καὶ ἰδίως ἐπὶ τοῦ σίτου, α) διότι μόνον διὰ τοῦ μέσου τούτου, ἐφ' ὅσον ἔχομεν στενότητα γῆς, θὰ διεγείρωμεν τὸν ζῆλον τῆς ἐντατικωτέρας καλλιέργειας αὐτῆς καὶ β) διότι τὸ μέσον τοῦτο θὰ κοστίζῃ ὀλιγώτερον εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον ἀπὸ πάσαν ἄλλην τεχνικὴν βελτίωσιν τῆς καλλιέργειας, διὰ τὴν ὅποιαν ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξευρεθοῦν τὰ ἀπαιτούμενα μεγάλα χρηματικὰ ποσά.

Πάν ὅ,τι θὰ χάσῃ τὸ Δημόσιον Ταμεῖον κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη, διὰ τῆς μειώσεως τῆς φορολογίας τῶν σιτηρῶν εἰς τὸ ἐλάχιστον, θὰ τὰ συμπληρώσῃ τὰ ἐπόμενα ἔτη διὰ τῆς ἐπηυξημένης παραγωγῆς. Θὰ εἶναι ἕμως μάλιστα τὸ ἡθικὸν κέρδος τὸ ὅποιον θὰ προκύψῃ ἀπὸ τὴν ἐπιδιωκομένην αὐτορκεσίαν, διότι εἴτω θὰ ἐνισχυθῇ κατὰ ἐθνικὴν μας αὐτοπεποίθησιν.